PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2022/2080

ze dne 25. října 2022,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 ([1]), a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Na žádost Litvy ze dne 7. srpna 2020 poskytla Rada prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2020/1350 ([2]) Litvě finanční pomoc ve formě půjčky v maximální výši 602 310 000 EUR s maximální průměrnou splatností 15 let a obdobím dostupnosti 18 měsíců s cílem doplnit vnitrostátní úsilí Litvy při řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reagovat na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné.

(2) Půjčka měla být Litvou použita k financování režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření podle článku 3 prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350.

(3) V návaznosti na druhou žádost Litvy ze dne 11. března 2021 poskytla Rada prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2021/678 ([3]), kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350, Litvě další finanční pomoc ve výši 354 950 000 EUR zvýšením maximální výše půjčky na 957 260 000 EUR s maximální průměrnou splatností 15 let a s dobou dostupnosti 18 měsíců s cílem doplnit vnitrostátní úsilí Litvy při řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reagovat na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné.

(4) Dodatečná půjčka měla být Litvou použita k financování režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření podle článku 3 prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350, ve znění prováděcího rozhodnutí (EU) 2021/678.

(5) Rozšíření onemocnění COVID-19 v Litvě imobilizovalo značnou část pracovní síly. To vedlo k opakovaným náhlým a prudkým nárůstům veřejných výdajů v Litvě, pokud jde o opatření uvedená v čl. 3 písm. a) a b) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350.

([1]) Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1.

([2]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350 ze dne 25. září 2020, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 314, 29.9.2020, s. 35).

([3]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/678 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 144, 27.4.2021, s. 12).

(6) Rozšíření onemocnění COVID-19 a mimořádná opatření, která Litva provedla v letech 2020, 2021 a 2022 s cílem omezit výskyt onemocnění a jeho socioekonomické a zdravotní důsledky, měla a stále mají dramatický dopad na veřejné finance. Litva vykazovala v roce 2020 schodek veřejných financí ve výši 7,3 % a veřejný dluh ve výši 46,6 % hrubého domácího produktu (HDP), přičemž na konci roku 2021 se tyto hodnoty snížily na 1,0 % a 44,3 %. Podle prognózy Komise z jara 2022 se očekává, že Litva má ke konci roku 2022 vykazovat schodek veřejných financí ve výši 4,6 % a veřejný dluh ve výši 42,7 % HDP. Podle předběžné prognózy Komise z léta 2022 se předpokládá, že se HDP Litvy v roce 2022 zvýší o 1,9 %.

(7) Dne 8. srpna 2022 Litva požádala Unii o další finanční pomoc ve výši 141 800 000 EUR, která by dále doplňovala její vnitrostátní úsilí vyvinuté v letech 2020, 2021 a 2022, pokud jde o řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reakci na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné. Litva zejména dále prodloužila nebo pozměnila režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření uvedená v 8. a 9. bodě odůvodnění.

(8) V „zákoně o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění „zákona č. XIII-2822“ ze dne 17. března 2020, „zákona č. XIII-2846“ ze dne 7. dubna 2020, „zákona č. XIII-3005“ ze dne 4. června 2020 a „zákona č. XIV-131“ ze dne 23. prosince 2020, jak je uveden v čl. 3 písm. a) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350, následně pozměněném ve znění „zákona č. XIV-351“ ze dne 27. května 2021 a „zákona č. XIV-911“ ze dne 20. ledna 2022, zavedla Litva režim pro vyplácení dotací zaměstnavatelům na pokrytí odhadované mzdy pro každou zaměstnanou osobu, která dočasně nevykonává pracovní činnost, jako podporu během karantény a nouzového stavu. Před 1. lednem 2021 si zaměstnavatel mohl vybrat mezi dotacemi, které pokryjí 70 % mzdy, a to do výše maximálně 1,5násobku minimální mzdy, nebo 90 % mzdy (100 % v případě zaměstnanců ve věku 60 let a více), a to až do výše minimální mzdy. Od 1. ledna 2021 mohl zaměstnavatel obdržet dotace na pokrytí 100 % platu až do výše 1,5násobku minimální mzdy. Zaměstnavatelé, kteří se tohoto programu zúčastnili, si musejí ponechat alespoň 50 % svých zaměstnanců po dobu alespoň tří měsíců poté, co skončí výplata dotace.

(9) Podle „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění „zákona č. XIII-3005“ ze dne 4. června 2020, jak je uveden v čl. 3 písm. b) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350, a následně pozměněném ve znění „zákona č. XIV-351“ ze dne 27. května 2021, byly dotace před 1. červencem 2021 vypláceny rovněž zaměstnancům vracejícím se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost, a to po dobu až šesti měsíců po jejich návratu do práce. Výše dotací vyplacených v prvním a druhém měsíci po návratu do práce by mohla činit až 100 % zaměstnancovy mzdy, ve třetím a čtvrtém měsíci 50 % a v pátém a šestém měsíci 30 %, přičemž výše vyplácené částky může v závislosti na hospodářské činnosti vykonávané zaměstnavatelem dosáhnout výše minimální mzdy, nebo dvojnásobku minimální mzdy. Od 1. července 2021 byly dotace vypláceny na zaměstnance vracející se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost, a to po dobu až dvou měsíců po jejich návratu do práce. Dotace v prvním měsíci sestává ze 100 % platu zaměstnance, avšak nejvýše 0,9násobku minimální mzdy a ve druhém měsíci 100 % platu zaměstnance, avšak nejvýše 0,6násobku minimální mzdy. Tyto dotace lze považovat za opatření podobné režimům zkrácené pracovní doby podle nařízení (EU) 2020/672, neboť jejich cílem bylo poskytnout podporu příjmu zaměstnanců a pomoci zachovat stávající pracovní poměry.

(10) Litva splňuje podmínky pro žádost o finanční pomoc, které stanoví článek 3 nařízení (EU) 2020/672. Litva předložila Komisi příslušné důkazy, že skutečné a plánované veřejné výdaje od 1. února 2020 vzrostly o 1 264 915 309 EUR z důvodů vnitrostátních opatření přijatých s cílem řešit socioekonomické dopady rozšíření onemocnění COVID-19. To představuje náhlý a prudký nárůst, neboť rovněž souvisí s rozšířením nebo změnou stávajících vnitrostátních opatření přímo souvisejících s režimem zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, které se vztahují na značnou část podniků a pracovní síly v Litvě. Litva hodlá pokrýt 144 350 000 EUR ze zvýšené částky výdajů prostřednictvím finančních prostředků Unie a 21 505 309 EUR vlastním financováním.

(11) Komise Litvu konzultovala a ověřila náhlý a prudký nárůst skutečných a plánovaných veřejných výdajů přímo související s režimy zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, jak je uvádí žádost ze dne 8. srpna 2022, v souladu s článkem 6 nařízení (EU) 2020/672.

(12) Měla by tudíž být poskytnuta finanční pomoc s cílem pomoci Litvě řešit socioekonomické dopady vážného narušení ekonomiky způsobeného rozšířením onemocnění COVID-19. Komise by měla přijmout rozhodnutí týkající se splatnosti, velikosti a uvolňování tranší a dílčích tranší v úzké spolupráci s vnitrostátními orgány.

(13) Vzhledem k tomu, že období dostupnosti uvedené v prováděcím rozhodnutí (EU) 2020/1350 uplynulo, je pro dodatečnou finanční pomoc zapotřebí nové období dostupnosti. Období dostupnosti finanční pomoci v délce 18 měsíců poskytnuté prováděcím rozhodnutím (EU) 2020/1350 by mělo být prodlouženo o 21 měsíců, a v důsledku toho by celková doba dostupnosti měla činit 39 měsíců počínaje prvním dnem po nabytí účinnosti prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350.

(14) Litva a Komise by měly toto rozhodnutí zohlednit v dohodě o půjčce uvedené v čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2020/672.

(15) Toto rozhodnutí by nemělo předjímat výsledek případných řízení o narušení fungování vnitřního trhu, která mohou proběhnout, a to zejména na základě článků 107 a 108 Smlouvy. Rovněž nezprošťuje členské státy povinnosti oznamovat Komisi záměry poskytnout státní podporu podle článku 108 Smlouvy.

(16) Litva by měla Komisi pravidelně informovat o provádění plánovaných veřejných výdajů, aby mohla Komise posoudit rozsah, v němž Litva tyto výdaje provedla.

(17) Při rozhodování o poskytnutí finanční pomoci byly vzaty v úvahu stávající a očekávané potřeby Litvy, jakož i žádosti o finanční pomoc podle nařízení (EU) 2020/672, které již podaly nebo plánují podat další členské státy, přičemž byly uplatněny zásady rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350 se mění takto:

1) Článek 2 se mění takto:

a) odstavce 1 a 2 se nahrazují tímto:

„1. Unie poskytne Litvě půjčku v maximální výši 1 099 060 000 EUR. Půjčka má maximální průměrnou dobu splatnosti nejvýše 15 let.

2. Období dostupnosti pro finanční pomoc poskytnutou tímto rozhodnutím činí 39 měsíců počínaje prvním dnem po nabytí účinku tohoto rozhodnutí.“;

b) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. První tranše bude uvolněna v závislosti na vstupu dohody o půjčce podle čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2020/672 v platnost. Veškeré další tranše se uvolňují v souladu s podmínkami uvedené dohody o půjčce nebo případně v závislosti na vstupu v platnost dodatku k této dohodě nebo pozměněné dohody o půjčce uzavřené mezi Litvou a Komisí, která nahrazuje původní dohodu o půjčce.“

2) Článek 3 se nahrazuje tímto:

„*Článek 3*

Litva může financovat tato opatření:

a) dotace na mzdy zaměstnanců během období, kdy nevykonávali pracovní činnost, jak jsou uvedeny v článku 41 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, naposledy pozměněném „zákonem č. XIV-911“ ze dne 20. ledna 2022;

b) dotace na mzdy zaměstnanců po uplynutí období, kdy nevykonávali pracovní činnost, jak jsou uvedeny v článku 41 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, naposledy pozměněném „zákonem č. XIV-351“ ze dne 27. května 2021;

c) příspěvky pro osoby samostatně výdělečně činné, jak jsou uvedeny v článku 5-1 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění z roku 2020;

d) příspěvky pro osoby samostatně výdělečné činné vykonávající činnost v zemědělství, jak jsou uvedeny v článku 5-2 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění z roku 2020.“

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Litevské republice.

Toto rozhodnutí nabývá účinku dnem oznámení příjemci.

Článek 3

Toto rozhodnutí bude zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Lucemburku dne 25. října 2022.

Za Radu
předseda
J. SÍKELA